ฌาปนนุสรณ์

นายห่อ สินธุสุวรรณ

ณ. เมรุวัดเจ้าบุญเกิด

ต. เทวราช อ. ไชโย จังหวัดอ่างทอง

วันเสาร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๘

ฌาปนนุสรณ์

นายห่อ สีนธุสุวรรณ

ณ เมรุวัดเจ้าบุญเกิด

ต. เทวราช

อ. ไชโย

จ. อ่างทอง

เสาร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๘

นายห่อ สินธุสุวรรณ

ชาตะ ปี ๒๔๕๐

มรณะ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๔

แด่....คุณพ่อผู้จากไป

แด่คุณพ่อ...............ผู้เป็นพรหมของลูก ๆ

วันนั้นตรงกับวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๔ เป็นวันแห่งความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของลูก คุณพ่ออันเป็นสุดที่รักสุดบูชา ได้มาจากลูกไปอย่างไม่มีวันกลับ ลูกๆ รู้สึกประหนึ่งถูกทอดทิ้งให้อยู่ใน โลกนี้อย่าง โดดเดี่ยวเดียวดาย แต่นี้ต่อไปใครเล่าจะเป็นหลักชัยและแสงสว่างนำส่องวิถีชีวิตของลูก ใครไหนเล่าที่จะมาคอยพร่ำสอนชี้ผิด....ชี้ถูก....ตักเตือนให้ลูกๆ ประพฤติปฏิบัติชอบเหมือนดังคุณพ่อได้กรุณาเมตตาต่อลูก ๆ

คุณพ่ออยู่ คุณพ่อเป็นทุกอย่างสำหรับลูก คุณพ่อพร่ำอบรมบ่มนิสัย ให้ลูกรู้ซึ้งถึงภาระหน้าที่ถูกต้องในสิ่งที่ควรและไม่ควร คุณพ่อเฝ้าสอนให้ลูกรู้จักการเสียสละ ซื่อสัตย์ กตัญญูรู้คุณแก่ผู้ที่มีพระคุณ ตลอดถึงการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสังคม ในสิ่งที่ดีงาม ชี้ชัดให้เห็นในสิ่งที่ชั่ว เลว อันเป็นพิษเป็นภัยเพื่อหลีกเลี่ยง ทุก ๆ ฝีก้าวของชีวิตลูกมิได้คลาดไปจากสายตาคุณพ่อของลูกเลย

คุณพ่อเป็นพระของลูกทุกคน ประจักชัดในร่มเกล้าของลูกแล้วในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ลูก ๆ ของคุณพ่อจำความได้ คุณพ่อได้ต่อสู้ทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง แม้ว่าบางช่วงชีวิตของคุณพ่อจะเต็มไปด้วยความลำบาก คุณพ่อก็ผ่าพ้นอุปสรรคนานับประการเพื่อลูก คุณพ่อมิเคยปริปากถึงภาระอันแสนหนักเลย ความเมตตาของคุณพ่อ รอยยิ้มที่พร้อมหยาดเหยื่อของคุณพ่อยังติดตาฝั่งใจลูกอยู่ตราบเท่าทุกวัน

คุณพ่อ....เป็นผู้หนึ่งที่กอร์ปไปด้วย กิริยามารยาทอันอ่อนโยน ละมุนละมัยต่อบุคคลโดยทั่วไป โอภาปราศัยด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลเป็นนิสัย มีศีลมีสัตย์ ยึดพรหมวิหารธรรมเป็นที่ตั้ง เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรเป็นผู้นำของครอบครัวที่คุณแม่และลูก ๆ ภาคภูมิใจเป็นที่สุด

วันนี้เป็นวันเสาร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๘ เป็นวันที่ คุณแม่และลูกตลอดจนญาติสนิทมิตรสหายทั้งของคุณพ่อและลูก ๆ ได้ตั้งสมาธิ บำเพ็ญกุศลแด่คุณพ่อ คุณแม่และลูก ๆ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ขอได้โปรดนำดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณพ่อ.... ...ไปสู่คติสุขในสัมปรายภพด้วยเทอญ.

อาลัย....คุณพ่อ

โอ้........ร่มโพธิ์ร่มไทรจอมใจลูก
เฝ้าฝังปลูกลูกรักมิพักสอน
แสนอาลัย........ใจลูกจะขาดรอน
ฝากคำกลอนวอนพนมก้มกราบกราน
ขอคุณพระ สัจจะธรรม โปรดนำช่วย
เอื้อนอำนวยด้วยคำ........อธิษฐาน
เกิด........ชาติหนึ่ง........ชาติใดในจักวาล
ขอได้พานพบต่อ........คุณพ่อ.......เอย

จาก. ....

คุณแม่ และ ลูกทั้ง ๕

คู่มือชาวพุทธ

ในการประกอบพิธีทำบุญนั้น บางท่านนาน ๆ ทำครั้งรู้สึกว่า มีข้อหนักใจอยู่บ้าง หรือบางทีแม้แต่คำอารธนา คำกล่าวถวายต่าง ๆ ก็ไม่ทราบจะกล่าวอย่างไร จึงใคร่ขอเสนอแนะ ไว้เพื่อเป็น คู่มือชาว พุทธและ เพื่อให้เหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย จึงได้ใช้คำบาลีเป็นคำไทย

ลำดับพิธีในการจัดทำบุญ โดยสังเขปมีดังนี้

๑. เขียนฎีกานิมนต์พระ จะมีแบบไว้ในตอนท้าย

ก. ถ้างานมงคล เรียกว่า เจริญพระพุทธมนต์

ข. งานอวมงคล เรียกว่า สวดพระพุทธมนต์

๒. บอกญาติพี่น้องมิตรสหาย ถ้าไม่บอกถือว่าไม่นับถือกัน กับจะได้มาช่วยจัด จะออกเป็นการ์ดเชิญก็ได้

๓. จัดสถานที่มีจัดโต๊ะหมู่บูชาพระพุทธ มีแจกันดอกไม้ กระถางธูป เชิงเทียน และปูลาดอาสนะสงฆ์ ถ้าเป็นไปได้ ควรปูลาดด้วยผ้าขาวแล้วจึงปูอาสนะบนผ้าขาว

๔. จัดเครื่องรับรอง มีน้ำร้อน น้ำเย็น (หมากพลู บุหรี่ กระโถน)

๕. จัดเครื่องถวาย (อาหาร) จตุปัจจัยไทยทาน (ดอกไม้ ธูป เทียน)

พิธีเกี่ยวกับงานการมงคล และสิ่งที่ต้องการใช้ในงานพิธี

-มีตั้งแต่ภาชนะ-น้ำมนต์ เทียนน้ำมนต์ สายสิญจน์ (วงประทักษิณ) หญ้าคา หรือใบมะยม ใบทอง ใบเงิน ใบนาค

๖. การต้อนรับพระสงฆ์ เจ้าภาพควรไปนิมนต์ท่านและนำไปยังอาสนะพิธีที่จัดไว้ แล้วประเคนน้ำร้อนน้ำเย็น

๗. การประเคน ความหมาย คือถวายของให้พระด้วยอาการเคารพ

ตอนเริ่มพิธี

๘. เจ้าภาพจุดธูป เทียน บูชาพระรัตนตรัย จุดเทียนต้นขวาก่อนซ้าย แล้วจุดธูป ๓ ดอก (กราบ ๓ หน)

๙. กล่าวคำบูชา และนมัสการพระ

๑๐. อาราธนาศีล ๕ และรับศีล

๑๑. อาราธนาพระปริตร

๑๒. นั่งฟังพระเจริญพระพุทธมนต์

๑๓. จุดเทียนน้ำมนต์ (เมื่อพระสวดถึง บท อเสวนา ฯ มงคลสูตร)

๑๔. จัดภัตตาหาร ถวายพระ (ไม่นิยม กล่าวถวายสังฆทานในงานมงคล)

๑๕. การบูชาข้าวพระพุทธ (นโม ๓ จบ แล้วกล่าว **อิมํ สูปพยชนํ สาลีนํ อุทกํวรํ พุทธสฺส ปูเชมิ ฯ)**

๑๖. ถวายเครื่องไทยธรรม มีดอกไม้ ธูป เทียน และจตุปัจจัยตามกำลังศรัทธา

๑๗. พระสงฆ์อนุโมทนา

๑๘. เจ้าภาพกรวดน้ำ เป็นเสร็จพิธี คำกรวดน้ำโดยย่อมีดังต่อไปนี้ **(อิทัง เม ญาตินังโหตุ สุขิตาโหนตุ ญาตโย)**

งานอวมงคล (งานศพ) สิ่งที่ต้องเตรียมไว้ใช้ในพิธีงานศพ

- ดอกไม้บูชาศพ นิยมใช้ดอกซ่อนกลิ่น หรือดอกไม้ สีขาว ธูป และเทียนที่จะจุดบูชา
- เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการทำบุญ
- ทำกำหนดการ เพื่อให้ญาติและผู้เกี่ยวข้องทราบ (คือพิมพ์การ์ด)

– โลงศพ และเครื่องประกอบ ตลอดจนการฉีดยาศพ

– พิธีรดน้ำศพ (มีคำกล่าวไว้ในตอนท้ายนี้)

– ศพลงหีบ ผู้เป็นเจ้าภาพโดยเฉพาะบุตรหลานควรจุดธูปบูชาคนละ ๑ ดอก แล้วกราบ ๑ ครั้ง ไม่ต้องแบมือราบกับพื้น

– วิธีทอดผ้าบังสุกุล แสดงความเคารพศพ แล้ววางผ้าไว้บนภูษาโยง ยืนรอจนกว่าพระจะมาชักผ้าบังสุกุลแล้วประนมมือไว้เมื่อพระชักผ้าบังสุกุล

– การอาราธนาพระสวด (อาราธนาธรรม คือ พรหมา จโลกา ฯ)

– การบรรจุศพ (เก็บศพ) ผู้เป็นประธานจุดธูปเทียนบูชาศพแล้ววางดิน หรือ ดอกไม้บนหลังหีบศพ เมื่อผู้เป็นประธานถอยออกมาแล้วคนอื่น ๆ เดินตามกันเข้าไปวางต่อไป

– การฌาปนกิจศพ (เผาศพ) ผู้เป็นประธานวางกรวยดอกไม้ขมาศพ แล้วประชุมเพลิง ทุกคนในที่นั้นควรลุกขึ้นยืนเป็นการคารวะศพ และเพื่อไว้อาลัย แล้วจึงขึ้นประชุมเพลิงต่อไป

– การทำบุญ ๗ วัน, ๕๐ วัน, ๑๐๐ วัน คงจัดลำดับพิธี เหมือนดังกล่าวข้างต้น

– ถวายสังฆทาน เพื่ออุทิศส่วนกุศล แล้วกรวดน้ำ (มีคำกล่าวถวายสังฆทานตอนท้าย)

สิ่งน่ารู้

– กราบพระ ๓ ครั้งแบมือกราบ (กราบเบญจางคประดิษฐ์) จุดธูป ๓ ดอก

– กราบศพ ๑ ครั้ง ไม่แบมือ (ถ้าศพพระก็กราบ ๓ ครั้ง) จุดธูป ๑ ดอก

– สายสิญจน์ หรือภูษาโยงขึงแล้วห้ามข้ามเด็ดขาด - เพราะถือว่าไม่เคารพศพ

– ไม่ควรมีการเลี้ยงสุรา หรือการพนันในงานศพ (เพราะเป็นการบำเพ็ญกุศล ไม่ใช่บำเพ็ญอกุศล)

– ไม่ควรส่งเสียงเฮฮาในงานศพ เพราะเป็นการไม่เหมาะสม

– การวางพวงหรีด หรือมาลัย บูชาศพเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ถึงแก่กรรม

– การรดน้ำ ถ้า คนเป็น เรียก หลั่งน้ำ เช่น หลั่งน้ำสังข์ หลั่งน้ำแด่ผู้ใหญ่ เพื่อขอรับพร ส่วน คนตาย เรียก รดน้ำ เช่น รดน้ำศพ เพื่ออโหสิกรรม

คำกล่าวบูชา และ คำอาราธนา ตลอดจนคำกล่าวถวายต่าง ๆ

(๑) คำบูชาพระ (เมื่อจุดธูปเทียนแล้วกล่าวว่า)

– อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมิ

– อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมิ

– อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมิ

(๒) คำบูชาข้าวพระพุทธ (จุดธูป ๓ ดอก) กล่าวนโม ๓ จบ อิมัง อิมัง สูปะพะยัญชะนัง สาลีนัง อุทะกังวะรัง พุทธัสสะปูเชมิ

(๓) คำลาข้าวพระพุทธ (เมื่อเวลาพอสมควรหรือธูปไหม้หมด) กล่าวว่า เสสัง มังคาลายาจามิ

(๔) คำจบก่อนใส่บาตร (ยกขันข้าวขึ้นอธิษฐาน) นโม ๓ จบ

อิทัง วะตะเมทานัง อาสะวักขะยาวะหัง สุขังโหตุ

(๕) คำอาราธนาศีล ๕ กราบพระ ๓ ครั้ง แล้วกล่าว

มยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ ติสะระเณ นะสะหะ ปัญจะสีลานิยาจามะ

ทุติยัมปิ (กล่าวซ้ำเหมือนครั้งแรก)

ตติยัมปิ (กล่าวซ้ำเหมือนครั้งแรก)

(๖) คำอาราธนาธรรม (กราบ ๓ ครั้ง) ใช้เมื่อจะฟังธรรม หรือพระสวดพระอภิธรรม หรือสวดมาติกากล่าวว่า

พรหมา จะโลกา ธิปติ สหัมปติ กัตอัญชลี อันธิวะรัง อยาจถะ สันติธะ สัตตาปปะระชักขะ ชาติกา เหเสตุ **ธัมมัง อนุกัมปิมัง ปะชัง**

(๗) คำอาราธนาพระปริตร (กราบ ๓ ครั้ง) ใช้มือ จะอาราธนาพระสงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์ กล่าวว่า

วิปัตติ ปฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพทุกขะ วินาสายะ ปริตตัง พรูถะมังคะลัง
วิปัตติ ปฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะภัยยะ วินาสายะ ปริตตัง พรูถะมังคะลัง
วิปัตติ ปฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสัทธิยา
สัพพโรคะ วินาสายะ ปริตตัง พรูถะมังคะลัง

(๘) คำแผ่เมตตา เพื่อแสดงความปรารถนาดีต่อสัพพสัตว์ในโลกขอให้อยู่ด้วยความสุข และคำกล่าวว่า

สัพเพ สัตตา อเวรา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อัพยาปัชฌา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อนีฆา โหนตุ
สัพเพ สัตตา สุขี อัตตานัง ปริหรันตุ

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมด ทั้งสิ้น จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

แบบเขียนฎีกานิมนต์พระ

การนิมนต์พระสงฆ์มาในงานพิธี ควรมีฎีกานิมนต์เพื่อความถูกต้องแน่นอน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ท่านและป้องกันความผิดพลาดของงาน เจ้าภาพควรจัดพาหนะรับส่งพระด้วย

ฎีกานิมนต์

ขออาราธนาพระคุณเจ้า....(ลงชื่อ หรือ ตำแหน่งพระที่เราจะนิมนต์)..... และพระสงฆ์ในวัดนี้อีก.....รูป รวม......รูป ไปเจริญพระพุทธมนต์ ในงาน................... .(มงคล)..........................

(ถ้าเป็นงานอวมงคลใช้ว่า ไปสวดพระพุทธมนต์)
ณ...................(ลงสถานที่ทำบุญ)............ในวันที่............
เดือน...............พ.ศ................เวลา................น.

มีพาหนะมารับที่วัด เวลาประมาณ...................

ลงชื่อ.......................ผู้ถวายฎีกา

แบบเขียนใบปวารณา

การถวายจตุปัจจัยแก่พระสงฆ์ ไม่นิยมถวายเป็นเงินสด ควรเขียนใบปวารณาใส่ซอง หรือจะกล่าวถวายปวารณาด้วยวาจาก็ได้ แล้วมอบเงินให้แก่ศิษย์พระท่านไปเท่ากับจำนวนที่ปวารณาไว้

ใบปวารณา

เจ้าภาพขอถวายจตุปัจจัยแด่พระคุณเจ้า เป็นมูลค่า...............บาท เมื่อพระคุณเจ้าประสงค์สิ่งใดอัน สมควรแก่สมณะบริโภคแล้วไซร้ขอได้โปรดเรียกร้องจาก กัปปิยะการกของพระคุณเจ้านั้น เทอญ.

ลงชื่อ.......................เจ้าภาพ

จบข้าวใส่บาตร (ยกขันข้าวขึ้นจบ)

อะหัง ภันเต โภชะนานัง สาลีนัง ปะรีสุทธัง พุทธะ-กะสังฆัง บิณฑะปาตัง กะโร โหตุ ฯ

จบ

คาถาสำหรับสวดบูชาพระประจำวันเกิด ๗ วัน

บทสวดสำหรับพระวันอาทิตย์

เมื่อพระอาทิตย์เข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดโมรปริต ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลังต้องสวด ๖ จบ และสวดบูชาพระปางถวายเนตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง เยพราหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา อิมัง โส ปะริตตัง กัตะวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติงเย พราหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม เต เม นะโม เต จะ มัง

ปาละยันตุ นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา อิมัง โส ปะริตตัง กัตะวา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ ฯ

บทสวดสำหรับพระวันจันทร์

เมื่อพระจันทร์เข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทยันทุน ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๑๕ จบ และสวดบูชาพระปางห้ามญาติ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโธ ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโธ ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโธ ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

บทสวดสำหรับพระวันอังคาร

เมื่อพระอังคารเข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทยัสสานุภาวโต ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๘ จบ และสวดบูชาพระปางไสยาสน์

ยัสสานุภาวะโต ยักขา เนวะ ทัสเสนติ ภิงสะนัง
ยัมหิ เจวานุยุญชันโต รัตตินทิวะมะตันทิโต
สุขัง สุปะติ สุตโต จะ ปาปัง กิญจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิคุณูเปตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทสวดสำหรับพระวันพุธ

เมื่อพระพุธเข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทสัพพาสี ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๑๗ จบ และสวดบูชาพระปางอุ้มบาตร

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปะริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะธา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทสวดสำหรับพระวันเสาร์

เมื่อพระเสาร์เข้าเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทยะโตหัง ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๑๐ จบ และสวดบูชาพระปางนาคปรก

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

บทสวดสำหรับพระวันพฤหัสบดี

เมื่อพระพฤหัสบดีเข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทปุเรนตัมโพ ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๑๙ จบ และสวดบูชาพระปางสมาธิ

ปุเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง วัฏฏะชาติยัง
ยัสสะ เตเชนะ ทาวัคคิ มหาสัตตัง วิวัชชะยิ
เถรัสสะ สาริปุตตัสสะ โลกนาเถนะ ภาสิตัง
กัปปัฏฐายิ มะหาเตชัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทสวดสำหรับพระราหู

เมื่อพระราหูเข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทกินนุสันตรมาโน ถ้าจะสวดให้เต็มตามกำลัง ต้องสวด ๑๒ จบ และสวดบูชาพระปางป่าเลไลยก์

กินนุ สันตะระมาโน วะ ราหุ จันทัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ
สัตตะธา เม ผเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธาคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ จันทิมันติ ฯ

กินนุ สันตะระมาโน วะ ราหุ สุริยัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ
สัตตะธา เม ผเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ สุริยันติ ฯ

บทสวดสำหรับพระวันศุกร์

เมื่อพระศุกร์เข้ามาเสวยอายุ หรือเข้ามาแทรก ให้สวดบทยัสสานุสสะระเณนาปิ ถ้าจะสวดให้เต็มกำลัง ต้องสวด ๒๑ จบ และสวดบูชาพระปางรำพึง

ยัสสานุสสะระเณนาปี อันตะลิกเขปี ปาณิโน
ปะติฏฐะมะธิคัจฉันติ ภูมิยัง วิยะ สัพพะทา
สัพพูปัททะวะชาลัมหา ยักขะโจราทิสัมภะวา
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

คาถาบูชาพระอรหันต์ ๘ ทิศ

พุทโธ จะ มัชฌิโม เสฏโฐ สาริปุตโต จะ ทักขิเณ
ปัจฉิเม ปีจะ อานันโท อุตตะเร โมคคัลลานะโก
โกณฑัญโญ ปุระพาเค จะ พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
อุปาลี หะระติฏฐาเน อาคะณัยเย จะ กัสสะโป
ราหุโลเจวะ อีสาเน สัพเพเต พุทธะมังคะลา
โย ญัตะวา ปูชิโต โลเก นิททุกโข นิรุปัททะโว
มหาเทโว มหาเตโช ชะยะโสตถี ภะวันตุ เม ฯ
คาถาพระอรหันต์ ๘ ทิศนี้ สำหรับใช้สวดคุ้มกันอุปัท-
วันตรายทุกประการ ฯ

คาถาบูชาพระสมเด็จ

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ทานัง
อัตถิ กาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตะวา ฯ

คาถาพระปางวัดนมโค

พุทธะ มะอะอุ นะโมพุทธาะะ วีระทะโย วีระโคนายัง วีระหิงสา วีระทาสี วีระทาสา วีระอิทธิโย พุทธัสสะ มานี มานะ พุทธ สะวาโหม ฯ

คาถาหลวงพ่อโอภาสี

อิติสุคะโต อะระหัง พุทโธ นะโมพุทธายะ ปะฐะ-วีคงคา พระภุมมะเทวา ขะมามิหัง ฯ

คาถาหลวงปู่ทวด วัดช้างให้

นะโม โพธิสัตโต อาคัณติมายะ อิติ ภะคะวาติ ฯ

คาถาพระบ๋จเจกโพธิ

วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา อิระอิตถิโย มามีมามะ พุทธัสสะ สะวาโหม ฯ

คาถากนโจรภัย

ฆะเฏสิ ฆะเฏสิ กิงกะระณา ฆะเฏสิ อะหังบีตัง ชานามิ ชานามิ พระคาถานี้ มีอานุภาพคุ้มกันโจรภัยดีนัก ฯ

คาถากันอัคคีภัย

สันติ ปักขา อะปัตตนา สันติปาทา อะวัญจะนา มาตา ปิตา จะ นิกขันตา ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ

พระคาถาบทนี้ เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์ เสวยชาติเป็นพญานกคุ้ม พระองค์ท่านได้ทรงเจริญพระคาถาบทนี้ ไฟป่าที่ไหม้ล้อมมาทั่วทิศได้ดับหายไปสิ้น ฉะนั้น อานุภาพของพระคาถาบทนี้ ผู้ใดได้สวดมนต์ภาวนาไว้ จะสามารถคุ้มกันอัคคีภัยมิได้บังเกิดขึ้นในบ้านเรือนเราเลย ขณะที่บังเกิดอัคคีภัยขึ้น ให้แผ่เมตตาจิต สวดคาถาพญานกคุ้มนี้ ไฟที่กำลังไหม้จะค่อย ๆ ดับลงไป ฯ

พระคาถานางกวัก

โอม มหาสิทธิโชคอันอุดม โอมปู่เจ้าเขาเขียว มีลูกคนเดียว ชื่อแม่นางกวัก ชายเห็นชายรัก หญิงเห็นหญิงทัก รู้จักทุกตำบล คนรักกูอยู่ทุกถ้วนหน้า พวกพาณิชชาพากูไปค้าถึงเมืองแมน กูจะไปค้าหัวแหวน ก็ได้วันละ

แสนทะนาน กูจะค้าสารพัดการ ก็ได้โดยคล่อง กูจะค้าเงินก็ได้เต็มกอง จะค้าทองก็ได้เต็มหาบมาเรือน สามเดือนกูจักได้เป็นเศรษฐี สามปีเป็นพ่อค้าสำเภา พระฤาษีผู้เป็นเจ้าประสิทธิให้แก่ลูกคนเดียว สวาหะ ฯ

พระมนต์นี้ ให้สวดบูชานางกวัก เป็นทางที่จะทำให้เกิดลาภสการ ทำมาค้าขายขึ้นแล

คาถาอาราธนาพระเครื่อง

เมื่อจะอาราธนาพระเครื่อง เพื่อจะได้นำติดตัวไปขออำนาจบารมีให้คุ้มครองป้องกันอันตรายพึงให้ว่านโมเสียก่อน ๓ จบ แล้วให้ว่าพระไตรสรณาคมน์ คือ

พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆังสรณัง คัจฉามิ ฯ

แล้วให้ว่าคาถาอาราธนาดังนี้ ฯ

พุทธัง อาราธนานัง ธัมมัง อาราธนานัง สังฆังอาราธนานัง อุกาสะ อาราธนานัง กโรมิ ฯ

อธิษฐานเวลาทำบุญ

สุทินนัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง โหตุ

ทานของข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าหมดความเศร้าหมองเถิด ฯ

คำถวายข้าวสาร

อิมานิ มะยัง ภันเต ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะ รัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายข้าวสาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับข้าวสารกับบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะรานิ อัยยัสสะ เทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง ติจีวะระบู่ชาวิปาโก อัมหากัง มาตาบีตุอาทีนัง ญาตีนัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาบี่ตุอาทะโย ญาตะกา ทานะบั้ตติง ละภันตุ อัมหากัง เจตะสา ฯ

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอถวายจีวรทั้ง ๓ นี้แก่พระผู้เป็นเจ้า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ

อันว่าผลวิบากของการบูชาด้วยไตรจีวรนี้ จงเป็นไปเพื่อญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นต้น จงได้ส่วนแห่งทานนี้ ตามความประสงค์ของพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำถวายเครื่องสังเวยพระภูมิ

ภุมมัสมิง ทิสาภาเค สันติเทวา มะหิทธิกา เตปิ อัมเห อะนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ สูปะพะยัญชะนะสัมปันนัง ปะริภุญชันตุ เทวะตา ชัยยะมังคะลานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เม ฯ

(เมื่อถวายเครื่องสังเวยแล้ว เวลาจะลาเครื่องสังเวยใช้แบบเดียวกับลาข้าวพระพุทธ แล้วหลั่งน้ำถวายพระภูมิ คือเอาน้ำเทรดลงที่โคนเสาศาลพระภูมิแล้วว่าคาถาดังนี้)

อะยัง ภูมิปะเทโส วิสุงคาโม สุขี โหตุ ฯ

คำสักการะพระภูมิ

อิติ สุคะโต อะระหัง พุทโธ นะโมพุทธายะ ปะถะวีคงคา พระภุมมะเทวา ขะมามิหัง ฯ

คำถวายสังฆทานสงฆ์

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุ-
สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ
อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง
ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอ
น้อมถวายภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้ง
หลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสังฆทานอุทิศให้แก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุ-
สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ
อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหา-
กัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลายมี มารดาบิดา เป็นต้น (ที่ละโลกนี้ไปแล้ว) ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายทานสามัญ

อิทัง เม ทานัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตะกานัง สังวัตตะตุ มัยหัง มาตาปิตาทะโย ญาตะกา อิมัสสะทานัสสะ ปัตติง ละภันตุ มะมะ เจตะสา ฯ

อันว่าทานของข้าพเจ้านี้ จงเป็นไปเพื่อญาติทั้งหลายมีมารดา บิดาเป็นต้นของข้าพเจ้า ขอบรรดาญาติทั้งหลายมีมารดา บิดาเป็นต้น จงได้รับส่วนของทานนี้ ตามความประสงค์ของข้าพเจ้านั้น เทอญ ฯ

คำถวายสลากภัตต์

เอตานิ มะยัง ภันเต สะลากะภัตตานิ สะปะริวารานิ อะสุกัฏฐาเน ฐะปิตานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตานิ สะลากะภัตตานิ สะปาริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำถวายเภสัช (ยาแก้ไข้)

อิมานิ มะยัง ภันเต คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารานิ อิธะ อาเนตะวา ฐะปิตานิ ภิกขุสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ คิลานะปัจจะยะเภสัชชะ ปะริกขารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายยาแก้ไข้ ซึ่งได้นำมาตั้งไว้ ณ ที่นี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับยาแก้ไข้เหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสสิกะสาฏิกะจีวะรานิ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมานิ วัสสิกะสาฏิกะจีวะรานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้าอาบน้ำฝนทั้งหลายเหล่านี้ ขอพระสงฆ์จงรับซึ่งผ้าอาบน้ำฝนทั้งหลายนี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายน้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย

สะระโท นามายัง ภันเต กาโล สัมปัตโต ยัตถะ ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ สาระทิกาพาเธนะ อาพาธิกานัง ภิกขูนัง ปัญจะ เภสัชชานิ อะนุญญาสิ สัปปิ นะวะนีตัง เตลัง มะธุ ผาณิตัง มะยันทานิ ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา ตัสสะ ภะคะวะโต ปัญญัตตานุคังทานัง ทาตุกามา เตสุ ปะริยาปันนัง มะธุง จะ เตลัง จะ ผาณิตัง ภิกขูนัญเจวะ สามะเณรานัญจะ โอโณชะยามะ

สาธุ โน ภันเต อัยยา ยะถาวิภัตตัง มะธุทานัง จะ เตลัง จะ ผาติตัง จะ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

บัดนี้ สรทกาลมาถึงแล้ว ในกาลไรเล่าพระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงอนุญาตยา ๕ อย่างคือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย แก่ภิกษุทั้งหลายผู้ป่วยไข้ด้วยโรคเกิดในสรทกาล บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลายมาถึงกาลเช่นนี้แล้ว ปรารถนาจะถวายทานตามพระพุทธบัญญัติของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น จึงถวายน้ำผึ้งเป็นยาอย่างหนึ่ง กับน้ำมัน น้ำอ้อย นับในยา ๕ อย่างนั้นแก่ภิกษุสามเณรทั้งหลาย ขอพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายจงรับมธุทานเตลทาน ผาณิตทานของข้าพเจ้าทั้งหลายตามที่ได้แจกไปนั้น ๆ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายศาลา

มะยัง ภันเต อิมัง สาลัง ธัมมะสะภายะ อุททิสสะ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง

ธัมมะสะภาสายัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายศาลาหลังนี้แก่พระสงฆ์อุทิศเป็นธรรมสภา ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับธรรมสภาศาลาหลังนี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้า

เอตานิ มะยัง ภันเต จีวะรานิ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ เอตานิ จีวะรานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายจีวรทั้งหลายเหล่านี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับจีวรทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

ถวายกระทงลอยประทีป

มะยัง อิมินา ปะทีเปนะ อะสุกายะ นัมมะทายะ นะทิยา ฐิตัง มุนิโน ปาทะวะลัญชัง อะภิปูเชมะ อะยัง

ปะทีเปนะ มุนิโน ปาทะวะลัญชัง ปูชา อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชา ซึ่งรอยพระพุทธบาท ที่ตั้งอยู่เหนือกองทรายในแม่น้ำ ชื่อว่านัมมทานทีโน้นด้วยประทีปนี้ ขอจงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายธง

มะยัง ภันเต อิมินา ธะชะปะฏาเกนะ ระตะนัตตะยัง อะภิปูเชมิ อะยัง ธะชะปะฏาเกนะ ระตะนัตตะยะปูชา อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอถวายบูชา ซึ่งพระรัตนตรัยด้วยธงผ้านี้ อันว่าการบูชาพระรัตนตรัยด้วยธงแผ่นผ้านี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้ากฐินอย่างมหานิกาย

อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ ฯ (ว่า ๓ หน)

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์ ฯ

คำถวายเสนาสนะกุฎีวิหาร

อิมานิ มะยัง ภันเต เสนาสะนานิ อาคะตานาคะตัสสะ จาตุททิสัสสะ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมานิ เสนาสะนานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายเสนาสนะเหล่านี้ แก่พระสงฆ์อันมาแต่ทิศทั้งสี่ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับซึ่งเสนาสนะเหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายเว็จกุฎี

มะยัง ภันเต อิมัง วัจจะกุฏิง อาคะตานาคะตัสสะ จาตุททิสัสสะ สังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง วัจจะกุฏิง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายเว็จกุฏีนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสะพาน

มะยัง ภันเต อิมัง เสตุง มะหาชะนานัง สาธาระณัตถายะ นิยาเทมะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัสมิง เสตุมหิ นิยยานิเต สักขิโก โหตุ อิทัง เสตุทานัง อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ฯ

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายซึ่งสะพานนี้ เพื่อประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชนทั้งหลาย ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงเป็นพยานแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ในสะพานที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้มอบให้แล้วนี้ อันว่าเสตุทานนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์แลความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายจตุปัจจัย

อิมานิ มะยัง ภันเต จะตุปัจจะยานิ อิธะ อาเนตะวา ภิกขุสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ

อิมานิ จะตุปัจจะยานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้น้อมนำมาแล้ว ซึ่งปัจจัยทั้งหลาย ๔ ตั้งไว้ในที่นี้ ขอถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งปัจจัยทั้งหลาย ๔ เหล่านี้ เพื่อให้เป็นประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายพระไตรปิฎก

อิมัง ภันเต เตปิฏะกัง สะปะริวารัง ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง เตปิฏะกัง สะปะริวารัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับพระไตรปิฎก พร้อมทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายพระพุทธรูป

มะยัง ภันเต อิมัง พุทธะปฏิมากะรัง ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง พุท-

ธะปะฏิมากะรัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายพระพุทธรูปองค์นี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับพระพุทธรูปองค์นี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายธรรมาสน์

อิมัง ภันเต ธัมมาสะนัง สะปะริวารัง ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง ธัมมาสะนัง สะปะริวารัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายธรรมาสน์ พร้อมทั้งบริวารนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับธรรมาสน์ พร้อมทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ ขอความสงบสุขจงมีแก่สัตว์ทั้งปวง ฯ

คำพิจารณาผ้าบ่า (สำหรับพระภิกษุผู้ชักผ้าบ่า)

อิมัง วัตถัง อัสสามิกัง บั่งสุกูละจีวะรัง อิทานิ มัยหัง ปาปุณาติ. ฯ

คำภาวนาเวลาทอดผ้าศพให้พระบังสุกุล

นามะรูบั่ง อะนิจจัง นามะรูบั่ง ทุกขัง นามะรูบั่ง อะนัตตา

นามรูปไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่มีตัวตน

คำภาวนาเวลารดน้ำศพ

อิทัง มะตะกะสะรีรัง อุทะกัง วิยะ สิญจิตัง อะโหสิกัมมัง

ขอศพนี้จงอโหสิกรรมเหมือนน้ำที่ข้าพเจ้าได้รดแล้วนี้เถิด ฯ

คำภาวนาไปเยี่ยมศพ

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง

เราก็จะต้องตาย แน่ทีเดียว ฯ

คำภาวเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ธัมโม เอวัง ภาวี เอวัง อะนะตีโต

กายของเรานี้ ต้องเป็นอย่างนี้เหมือนกัน มีอย่างนี้เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเป็นอย่างนี้ไปได้ ฯ

บทกรวดน้ำโดยย่อ

อิมัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ผลทานนี้ จงสำเร็จแก่พวกญาติของข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมีความสุขเถิด ฯ

จบ

บทกรวดน้ำอิมินา

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายาคุณุตตะรา อาจะริยูปะการา จะ มาตาปิตา จะ ญาตะกา ปิยา มะมัง

วิธีอาราธนาเครื่องรางของคลัง

ของ

หลวงพ่อจ่าย วัดรุ้ง อ. เมือง จ. อ่างทอง

มีเวทย์มนต์ท่องบ่นเอาไว้บ้างกันช้างไล่

พบต้นไม้ขึ้นด้วยช่วยคาถา

ได้แกงดีมีรสอันโอชา

รินน้ำปลาเอาไว้ด้วยช่วยน้ำแกง

ก็หมายถึงว่าจะเป็น น ตัว โม ตัว ท่านให้ท่องบ่นบริกรรมเอาไว้บ้าง เวลาเดินป่า เดินดง หลงทางก็ดี จะได้ใช้บริกรรม คาถาภาวนา ทำให้ใจกล้า แต่เวลาพบเสือพบช้างเข้าจริง ๆ จะไปยืนบริกรรมคาถาไม่ได้ พบต้นไม้ก็ต้องรีบขึ้นด้วยเป็นการช่วยคาถา

ก่อนจะใช้พระหรือของขลังให้รำลึกถึงคุณพระรัตน-ตรัยคุณบิดามารดา ครูอุปัชฌาอาจารย์ ผู้มีพระคุณอัญเชิญมาคุ้มครอง ตามปรารถนา แล้วว่า

พุทฺธัง อาราธนานัง ธัมมัง อาราธนานัง สังฆังอาราธนานัง พุทโธ พุทธัสสะ อิทธิฤทธิ พุทธนิมิตตังขอเดชเดชังจงมาบังเกิดเป็นที่พึ่งแก่ มะ อะ อุ อิสะวาสุสุสะวาอิ อะสังวิสุโร ปุสะภุพะ นโมพุทธายะ นะมะพะทะจะภะกะสะ นะมะอะอุ ประสิทธิเม

จบ

ต่อไปก็อัญเชิญสรรพคาถา คุ้มครองตัวว่า ดังนี้

นะทรงโมทรง พุทธทรง ธาทรง ยะทรง ทรงอักขระฤาษี ๔ พระองค์ ขอให้มาทรงด้วย นะยัน โมยืน พุทธฟื้นธาฟู ยะ อะ หะ อะ

จบ

เวลาจะออกเดินทางท่านให้ว่า อิติปิโส ภะคะวา ยาตรายามดี เช่นวันอาทิตย์ก็ให้ว่า พระอาทิตย์ ชัยศรี สวัสดี ลาโภ นะโมพุทธายะ ให้เปลี่ยนทุกวันถึงวันเสาร์ เช่นวันอาทิตย์ชัยศรี.... พระจันทร์ชัยศรี.... พระอังคารชัยศรี.... พระพุธชัยศรี.... พระพฤหัสชัยศรี.,.. พระศุกร์ชัยศรี.... พระเสาร์ชัยศรี......

เป็นเมตตามหานิยมโชคลาภดีนักแล

ออกเดินทางพ้นเขตบ้านท่านให้ว่า หรือ ภาวนาดังนี้ พุทธัง อย่าเน เหอย่านะ ธัมมัง อย่าเน เหอย่านะ กันหะ กันนะเนนะ ฯ

จบ

แคล้วคลาดปลอดภัยจากอุปัทวันตรายทั้งปวง

พระอิติปิโส ๘ ทิศ

อิระ ชาตะ ตะระสา	บุรพา
ติหัง คะจะโต โรถินัง	อาคเนย์
ปิสัมระโล ปุสัตพุธ	ทักษิณ
โสมาณะ กะริถาโธ	หรดี
ภะสัม สัมวิสะ เทถะ	ประจิม
คะพุท ปั่นทู ธันวะคะ	พายัพ
วาโธโน อะมะมะวา	อุดร
อะวิชสุนุสสานุสติ	อิสาน

จบ

วิธีถวายผลไม้ ครูพระฤษี

อิมานิ มูลผลานิ อิสีนัง อภูชะยามิ

จบ

วิธีลาเหมือนกันหมดคือ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ

วิธีถวายข้าวพระภูมิ

อิมัง สูปะพยัญชนะ สัมปั่นนัง ปะริภุญชันตุ เทวตาชัยยะ มังคะลานุภาเวนะ สัพพะโสตะภี ภะวันตุเม ฯ

จบ

วิธีลาพิเศษคือ

อะยัง ภูมิปะเทโส วิสุงคาโม สุขีโหตุ

จบ

ยกขันข้าวจบเมื่อจะใส่บาตร

ยกข้าวขึ้นเหนือหัว ข้าวขาวเหมือนดอกบัว พุทธัสสะ ธัมมัสสะ สังฆัสสะ ปูเชมิ

คาถาบูชาพระสังกัจจาย

จะ กะ มะ สะ สิทธิลาภา เอหิ มามะ สังกัจจายะ จะ มหาเถโร ลาภะ ลาโภ จะ ภะวันตุเม ฯ

จบ

คาถาบูชาพระสิวลี

ราชะปุตโต จะโยเภโร สิวลี อิ ติ วิสุทโธ
นะโมพุทธายะ นะ ชาติลี เอหิ จิตตัง

ปุริสะ มามา เอหิ จิตตัง อิตถีมามา
อาคัจฉายะ อาคัจฉาหิ มานิ มามา ฯ

คาถาบูชาพระอุปคุต พระบัวเข็ม

อุปะคุตโต มหาเถโร ลาภะลาโภ นิรันตะรัง
อุปะคุตตะ มหาเถรัง ลาภะสุขัง ภะวันตุเม ฯ

คาถาบูชาพระธาตุ

วันทามิ เจติยัง สัพพัง สัพพัฏฐาเน สุปะติฏฐิตัง
สารีกธาตุ มหาโพธิง พุทธรูปัง สะกะลังสะทา

จบ

๘. สิ่งต่าง ๆ ที่จะต้องเตรียมไว้ใช้ในพิธีมงคลนอกจากน้ำมนต์

ก. งานมงคล โกนผมไฟ ตัดจุก ควรเตรียมสังข์โถปริก ใส่กระแจะ กรรไกร กรรบิด (มีดโกน) มงคล บางแห่งก็มีหญ้าแพรก ใบบัวหลวงหรือใบบอนสำหรับรองผมที่ตัดหรือโกนแล้วด้วย.

ข. งานมงคลสมรส ควรเตรียมสังข์ มงคลคู่

ค. งานขึ้นบ้านใหม่ ควรเตรียมโถปริกใส่กระแจะสำหรับเจิมประตูบ้าน ทรายใส่ภาชนะเช่นบาตรไว้เสร็จแล้วจักได้ใช้โรยรอบ ๆ บ้าน ซึ่งถือกันว่าเป็นมงคลและป้องกันภัยอันตราย.

สิ่งเหล่านี้ ควรหาเตรียมไว้ และจัดโต๊ะไว้สำหรับตั้งโต๊ะหนึ่ง จะตั้งด้านขวาหรือด้านซ้ายของเครื่องบูชาตามแต่จะเหมาะ แล้วนำสิ่งที่เตรียมไว้นั้นใส่ภาชนะ รวมตั้งบนโต๊ะนั้น ส่วนครอบสำหรับทำน้ำมนต์ เมื่อพระเข้านั่งที่เรียบร้อยแล้ว พึงนำไปตั้งไว้ที่ตรงหน้าพระที่ท่านจักเป็นผู้หยดเทียน.

เทียนสำหรับทำน้ำมนต์ ควรใช้ขี้ผึ้งแท้ มักนิยมขนาดหนัก ๑ บาท หรือจะหย่อนบ้างเกินบ้างก็ไม่สู้จำกัดตายตัวนัก ติดประจำไว้ที่ภาชนะน้ำมนต์.

เครื่องประน้ำมนต์ ควรใช้หญ้าคามัดเป็นกำแล้วตัดปลาย ตัดราก กะยาวประมาณ ๑ ศอก เพราะถือกันว่าเป็นหญ้ามงคล พระพุทธเจ้าเมื่อจะได้ตรัสรู้ ก็ประทับนั่งบนมัดหญ้าคา ซึ่งเรียกกันว่ารัตนะบัลลังก์ ใน ศาสนา

พราหมณ์ ก็ถือว่าเป็นหญ้ามงคล เพราะเป็นหญ้าที่รองหม้อน้ำอมฤต ไม่ควรใช้อย่างอื่น เช่นใบมะยม เพราะใบมะยมมักถือกันว่าสำหรับประพรมไล่ผี ไม่ใช่มงคล.

การทำบุญอายุ มีกำหนดวันดังนี้ คือ ถ้าเกิดในวันไหน ให้เจริญพระพุทธมนต์ในวันนั้น เช่นเกิดวันที่ ๕ พึงเจริญพระพุทธมนต์ในวันที่ ๕ เลี้ยงพระในวันที่ ๖ ถ้าทำงานวันเดียว ก็เลี้ยงพระในวันที่ ๕ นั้น เพราะท่านถือวันเจริญพระพุทธมนต์เป็นวันสำคัญ.

อนึ่ง ในพิธีทำบุญอายุตามที่นิยมมักมีพิธีทักขิณานุปทานหรือเปตพลีเสียก่อน คือทำก่อนจากเจริญพระพุทธมนต์ในวันเดียวกัน ก่อนเวลากันก็ได้ หรือทำเสียก่อนวันหนึ่งก็ได้ เป็นพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศให้บุรพชนที่ล่วงลับไปแล้ว มีสดับปกรณ์หรือบังสุกุลแล้วกรวดน้ำอุทิศผล จะทำมากหรือทำน้อย ก็แล้วแต่กำลัง.

๙. **วงด้ายสายสิญจน์** สายสิญจน์ ต้องใช้ด้ายดิบจับเป็น ๓ หรือ ๙ เส้น ตามความนิยมมักเป็น ๙ เส้น ใช้ด้ายอย่างอื่น เช่น ด้ายกลุ่ม ด้ายฟอก เป็นต้น ไม่ควร

ในงานมงคลทั่วไป นิยมใช้วงทั่วบ้าน ตั้งต้นแต่พระพุทธ-รูปที่เครื่องบูชา แล้วเวียนไปทางขวาเป็นทักขิณาวัตต์ แล้วกลับมาบรรจบที่พระพุทธรูป พันไว้ที่พระหัตถ์หรือที่ฐานข้างบนของพระพุทธรูป อย่าพันกับองค์พระ จักแลดูเป็นมัดพระพุทธรูป จากพระพุทธรูปก็วงเครื่องต่าง ๆ ที่นำมาประกอบพิธีซึ่ง ตั้งไว้บนโต๊ะนั้น วงเวียนขวาเช่นเดียวกัน แต่จงกำหนดดูว่า จะให้สายสิญจน์ลงทางไหน จึงจะไม่กีดกับกิจการที่จะทำในลำดับต่อไป วงเสร็จแล้วหาภาชนะรองกลุ่มสายสิญจน์ไว้ ส่วนหม้อทำน้ำมนต์รอไว้ให้พระวงก็ได้.

สายสิญจน์ เมื่อวงแล้วต้องระวังให้มาก ห้ามการข้ามกราย จะยกสิ่งของข้ามหรือเอื้อมมือข้ามไม่ได้ทั้งสิ้น ห้ามทั้งพระและคฤหัสถ์ ถ้ามีความจำเป็น เช่นจะหยิบยกสิ่งของ ก็พึงยกสายสิญจน์ขึ้นก่อนแล้วลอดไปข้างล่าง.

ถ้าเป็นมงคลโกนผมไฟหรือตัดจุก นิยมวงที่เด็กด้วย ในเวลาฟังพระเจริญพระพุทธมนต์ และเวลาตัดโกนตามแบบเก่า ที่ทำกันตามตามชนบท มักวงไว้กับตัวเด็ก ถ้าเป็นเด็กหญิง เมื่อวงแล้วก็ไม่พันไว้กับวัตถุอื่นแล้ว

จึงเอากลุ่มด้ายสายสิญจน์ถวายพระ วงอย่างนี้ไม่เหมาะ เพราะบางคราว ผู้ที่ไม่รู้ก็มักหยิบสิ่งของข้ามไปบ้าง เอื้อมมือข้ามไปบ้าง ไม่สมควร สู้วงไว้ให้สูงพอเดินไม่ถูกศีรษะไม่ได้ ไม่ต้องไประวัง แม้เด็กจะเป็นหญิง ก็ไม่มีทางขัดข้องอะไรกับพระ.

กิจการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนี้ ต้องเตรียมจัดไว้ให้เสร็จก่อนเวลาที่พระสงฆ์จะมาถึง.

๑๐. **ต้อนรับพระสงฆ์** เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาที่พระจะมา ควรจัดหรือส่งผู้ใดผู้หนึ่งให้เตรียมคอยต้อนรับพระ และเตรียมน้ำไว้สำหรับล้างเท้าพระ เพราะพระเมื่อเวลาเข้าบ้านเดินไปด้วยเท้าเปล่าไม่สวมรองเท้า เพราะมีพระพุทธบัญญัติห้ามไว้ว่า "เรา (ภิกษุ) ไม่เป็นไข้ จักไม่สวมรองเท้าเข้าไปในบ้าน" ถ้าภิกษุรูปใดฝ่าฝืน ปรับเป็นอาบัติทุกกฏ เมื่อเป็นเช่นนี้ เดินไปด้วยเท้า ๆ ย่อมเปื้อน.

เมื่อพระถึงแล้ว พึงออกไปนิมนต์ อย่าต้องให้พระไปเงอะงะเก้อเขิน เพราะไม่พบเจ้าของหรือผู้นิมนต์ แล้วล้างเท้าเช็ดเท้าที่เปียกให้ และพาไปยังที่พัก ถ้าไม่ได้จัด

จัดที่พักไว้ส่วนหนึ่งต่างหาก พึงนิมนต์ให้เข้านั่งตามที่ ครั้นนั่งเรียบร้อยแล้ว พึงประเคนสิ่งของที่ได้จัดเตรียมไว้ต้อนรับ ครั้นประเคนแล้วพึงประณมมือไหว้ หรือกราบตามสมควร.

การประเคน ในตอนนี้จะเป็นใครก็ได้ จะเป็นชายหรือหญิงไม่ห้าม แต่ต้องทำให้ถูกลักษณะของการประเคน.

ลักษณะของการประเคน การประเคนนั้นท่านวางหลักไว้ดังนี้

๑. ของนั้นไม่ใหญ่โตหรือหนักเกินไป เป็นของยกคนเดียวได้.

๒. ผู้ประเคนเข้าอยู่ในหัตถบาส (คือห่างจากผู้รับประมาณหนึ่งศอกในระหว่าง).

๓. น้อมให้ด้วยกาย หรือของเนื่องด้วยกาย.

ผู้ประเคน ต้องเข้าไปอยู่ในที่ใกล้ในระยะดังกล่าวนั้น แล้วยกสิ่งของให้พ้นขึ้นจากพื้น แล้วน้อมถวายสิ่งของที่ต้องประเคน คือสิ่งที่จะพึงบริโภค เช่น อาหาร น้ำร้อน หมากพลูบุหรี่ เป็นต้น ถ้าไม่ได้ใช้บริโภค เช่น กระโถนไม่ต้องประเคน เมื่อประเคนแล้วอย่าไปจับเลื่อน

ของท่านอีก ถ้าไปจับเลื่อนของท่านต้องประเคนใหม่ ผู้หญิงประเคน ถ้าให้หัตถบาสและถูกลักษณะแล้ว ผู้ชายไม่ต้องประเคนซ้ำก็ได้ ที่ต้องประเคนซ้ำ ก็เฉพาะที่ทำไม่ถูกระเบียบ.

๑๑. **เริ่มพิธี** เมื่อพระมาประชุมพร้อมแล้ว พึงเริ่มพิธีมีจุดเทียนเป็นต้นต่อไป.

การจุดเทียนธูป เป็นหน้าที่ของเจ้าของงานโดยตรง ไม่ควรให้ผู้อื่นจุดแทน ถ้าเป็นงานมงคลสมรส ให้คู่บ่าวสาวแบ่งกันจุด ควรเตรียมเทียนเล็ก ๆ ปักเชิงไว้ ๑ เล่ม เรียกว่าเทียนชนวน สำหรับจุดขึ้นก่อน แล้วนำเทียนชนวนไปจุดที่เทียนเครื่องบูชา หรือเทียนน้ำมนต์.

๑๒. **คำบูชาพระ** เบื้องต้นจุดเทียนชนวนแล้ว ก่อนที่จะจุดเทียนที่บูชา ควรกราบพระพุทธรูปเสียก่อน แล้วใช้เทียนชนวนจุดเทียนบนที่บูชา ให้จุดเล่มด้านขวาของพระพุทธรูปก่อน แล้วจุดเล่มด้านซ้าย ต่อไปจุดธูป เทียนน้ำมนต์ยังไม่ต้องจุด เมื่อจุดเทียนธูปที่เครื่องบูชาเสร็จแล้ว พึงนั่งคุกเข่าประณมมือตั้งใจบูชา (นึกในใจ) ด้วยคำว่า

อิเมหิ สกฺกาเรหิ พุทฺธํ อภิปูชยามิ.
อิเมหิ สกฺกาเรหิ ธมฺมํ อภิปูชยามิ.
อิเมหิ สกฺกาเรหิ สงฺฆํ อภิปูชยามิ.

แล้วกราบ ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ นึกในใจว่า พุทฺธํ วนฺทามิ ครั้งที่ ๒ ว่า ธมฺมํ วนฺทามิ ครั้งที่ ๓ ว่า สงฺฆํ วนฺทามิ. หรือครั้งที่ ๑ นึกในใจว่า อรหํสมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา, พุทฺธํ ภควนฺตํ อภิวาเทมิ. ครั้งที่ ๒ ว่า สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม, ธมฺมํ นมสฺสามิ. ครั้งที่ ๓ ว่า สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, สงฺฆํ นมามิ. อย่างใดอย่างหนึ่งตามความพอใจ.

ทุก ๆ ครั้งที่กราบพระ ควรปฏิบัติดังที่กล่าวมานี้.

เมื่อบูชาและกราบเสร็จแล้ว พึงถวายกลุ่มด้ายสายสิญจน์ หรือถวายเมื่อตอนจุดเทียนแล้วก็ได้ หรือให้ใคร ๆ ถวายก็ได้ เสร็จแล้วเริ่มอาราธนาศีลต่อไป.

จุดเทียนน้ำมนต์ การจุดเทียนน้ำมนต์ตามที่นิยมกันส่วนมาก ตลอดจนในทางราชการ จุดในตอนที่พระสวดถึงมงคลคาถา ตอนขึ้น อเสวนา ฯ พึงจุดเทียนชนวน แล้วไปจุดเทียนสำหรับหยดน้ำมนต์ที่ปักติดไว้กับ

ภาชนะที่น้ำมนต์นั้น จุดเสร็จแล้วยกประเคน มอบถวายพระที่ท่านจะพึงหยดทำน้ำมนต์นั้น ประเคนแล้วไหว้หรือกราบครั้งหนึ่ง.

การจุดเทียนน้ำมนต์ ในสมัยก่อนท่านนิยมจุดตอนพระสงฆ์สวดรัตนปริตต์ ขึ้นบทว่า ยงฺกิญฺจิวิตฺตํ ฯ แม้ในทางราชการก็นิยมเช่นนี้ แต่บัดนี้ได้เปลี่ยนมาเป็นมงคลคาถาบทว่า อเสวนา ฯ

การจุดเทียนทำน้ำมนต์ เป็นหน้าที่ของเจ้าของงานโดยตรง ไม่ควรให้ผู้อื่นจุด เพราะฉะนั้น ท่านผู้เป็นเจ้าของงาน พึงนั่งตั้งใจฟังสวดมนต์ไปจนกว่าจะถึงเวลาจุดเทียนน้ำมนต์ ไม่ควรไปสาละวนอยู่กับเรื่องอื่น เมื่อจุดเทียนเสร็จแล้ว จำเป็นจะลุกไปจากที่นั้นบ้างก็ได้ ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องเที่ยวตามในเวลาจุดเทียนทำน้ำมนต์

๖
การกรวดน้ำ

คาถาสำหรับกรวดน้ำที่ท่านยกไว้เป็นบาลี มีต่าง ๆ กัน จักนำมาเรียงไว้ในที่นี้สัก ๒ ประการ ตามแต่ผู้ต้องการจะเลือกใช้ ดังต่อไปนี้.

ปตฺติทานคาถา

ปุญฺญสฺสิทานิ กตสฺส ยานญฺญานิ กตานิ เม
เตสญฺจ ภาคิโน โหนฺตุ สตฺตานนฺตาปฺปมาณกา
เย ปิยา คุณวนฺตา จ มยฺหํ มาตาปิตาทโย
ทิฏฺฐา เม จาปฺยทิฏฺฐา วา อญฺเญมชฺฌตฺตเวริโน
สตฺตา ติฏฺฐนฺติ โลกสฺมิ เตภุมฺมา จตุโยนิกา
ปญฺเจกจตุโวการา สํสรนฺตา ภวาภเว
ญาตํ เย ปตฺติทานมฺเม อนุโมทนฺตุ เต 'เสยํ
เย จิมํ นปฺปชานนฺติ เทวา เตสํ นิเวทยุํ
มยา ทินฺนานปุญฺญานํ อนุโมทนเหตุนา
สพฺเพ สตฺตา สทา โหนฺตุ อเวรา สุขชีวิโน
เขมปฺปทญฺจ ปปฺโปนฺตุ เตสาสา สิชฺฌตํ สุภา.

อีกบทหนึ่ง

"ยงฺกิญฺจิ กุสลํ กมฺมํ กตฺตพฺพํ กิริยํ มม
กาเยน วาจามนสา ติทเส สุคตํ กตํ,
เย สตฺตา สญฺญิโน อตฺถิ เย จ สตฺตา อสญฺญิโน
กตํ ปุญฺญผลํ มยฺหํ สพฺเพ ภาคี ภวนฺตุ เต,
เย ตํ กตํ สุวิทิตํ ทินฺนํ ปุญฺญผลํ มยา

เย จ ตตฺถ น วิชานนฺติ เทวา คนฺตฺวา นิเวทยุ,
สพฺเพ โลกมฺหิ เย สตฺตา ชีวนฺตาหารเหตุกา
มนุญฺญํ โภชนํ สพฺเพ ลภนฺตุ มม เจตสา."

พิธีเกี่ยวด้วยงานศพ

การทำศพตามประเพณีไทยมีหลายอย่าง ตั้งต้นแต่ทำบุญ ๗ วัน, ๕๐ วัน, ๑๐๐ วัน, เผา, ทำบุญอัฐิ, บรรจุอัฐิ.

พิธีบำเพ็ญกุศล

กล่าวเฉพาะที่ตั้งบำเพ็ญกุศลที่บ้าน เบื้องต้นพึงกำหนดจัดสถานที่ตั้งศพ จัดเครื่องสักการะศพตามสมควร จัดตั้งที่สักการบูชาพระอีกแห่งหนึ่ง จัดที่สำหรับพระสวดอภิธรรม.

สิ่งที่ต้องเตรียมในงานศพ เครื่องสำหรับใช้ในการนี้ นอกจากเครื่องสักการบูชาศพหรือเครื่องบูชาพระแล้ว ต้องเตรียม

๑) ผ้าภูษาโยง ถ้าศพเป็นชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป ต้องเตรียม ผ้าขาวกว้างประมาณ ๑๐ หรือ

๑๒ นิ้ว ยาวพอกับแถวพระสงฆ์อีก ๑ ผืน.

๒) เครื่องทองน้อย ๑-๒ ที่.

๓) ตู้พระอภิธรรม.

๔) เครื่องกะบะมุกมุกด์.

ศพลงหีบ ตามที่นิยมกัน เมื่อนำศพบรรจุหีบเสร็จ ยกขึ้นตั้งเสร็จแล้ว ต้องมีพระสงฆ์สดับปกรณ์หรือบังสุกุล ตามแต่จะมากหรือน้อย ไม่นิยมพระว่า ต้องจำนวนเท่าไร ควรนิมนต์พระเตรียมไว้ เมื่อพระเข้าที่พร้อมแล้ว จุดธูปเทียนที่เครื่องทองน้อยแล้วกราบศพลาดผ้าภูษาโยง ถ้าเป็นศพตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป พึงลาดผ้าขาวรองก่อน แล้วจึงลาดผ้าภูษาโยงไว้บน ครั้นแล้วจงนำผ้าที่จะสดับปกรณ์หรือบังสุกุลทอด คือวางไว้บนผ้าภูษาโยงตรงตามหน้าพระ พระกระทำกิจเสร็จ เตรียมกรวดน้ำอุทิศส่วนบุญกุศล

พิธีทอดผ้า ให้นำผ้าไปทอดวางขวางลงบนผ้าภูษาโยงไม่ต้องประเคน ทอดผ้าลงแล้ว พึงกราบทางพระครั้งหนึ่ง แล้วพึงหันหน้าไปทางศพกราบศพอีกครั้ง

หนึ่ง หรือทอดหลายองค์ องค์ต้น ๆ เป็นเพียงยกมือประณมมือไหว้ เสร็จแล้วจึงกราบพระและกราบศพ พึงทำดังนี้ทุก ๆ ครั้งที่ทอดผ้า.

ทำบุญ ๗ วัน เรียกสัตตมวาร การทำบุญ ๗ วัน มีนิยมทำกันอยู่ทั่วไป ก็แลการนับวันนั้น มีนิยมกำหนดดังนี้ ถ้าตายวันไหน ให้ถือเอาวันนั้นเป็นวันสำคัญ คือเป็นวันอุทิศผล เช่นตายวันอาทิตย์ ถ้าจะทำงานเป็น ๒ วัน พึงสวดมนต์ในวันเสาร์ เลี้ยงพระวันอาทิตย์ เพราะการบริจาคทานเสร็จสิ้นในวันอาทิตย์

ทำบุญ ๕๐ วัน และ ๑๐๐ วัน ทำบุญ ๕๐ วัน เรียกว่า **ปัญญาสมวาร** ๑๐๐ วัน เรียกว่า **สตมวาร** มีพิธีจัดทำอย่างเดียวกันกับทำบุญ ๗ วัน

เผา บำเพ็ญกุศลในการเผา มักทำเป็น ๒ ตอน คือที่บ้านตอนหนึ่ง กับที่วัดตอนหนึ่ง.

บำเพ็ญกุศลที่บ้าน มีพิธีดังกล่าวแล้วในเรื่องทำบุญ ๗ วัน ก่อนจะเชิญศพไปวัด ควรมีพระสงฆ์สักกี่รูปก็ได้ สดับปกรณ์หรือบังสุกุลก่อนแล้วจึงเคลื่อนศพ.

การนำศพไปวัด มีกระบวนตามศพ ให้มีพระนำศพ ๑ รูป อ่านพระอภิธรรมนำไปข้างหน้า พระที่จะนำศพ ควรเป็นพระที่เกี่ยวข้องเคารพนับถือใกล้ชิดของผู้ตาย นำไปถึงวัดแล้ว นำเวียนเชิงตะกอน ๓ รอบ เวียนซ้าย

ถ้าเชิญศพไปดังที่เรียกกันว่าลักศพ คือไปโดยไม่มีกระบวน ไม่ต้องมีพระนำศพด้วยก็ได้

ทำบุญอัฐิ พึงประกอบพิธีอนุโลมตามทำบุญ ๗ วันนั้นแต่มีข้อควรทราบ คือ ให้จัดที่บูชาอัฐิแห่งหนึ่งต่างหาก จากที่บูชาพระพุทธรูป อย่าตั้งในที่บูชาเดียวกันกับพระพุทธรูป ทั้งไม่ต้องตั้งน้ำมนต์วงด้ายสายสิญจน์ เพราะถือว่าอัฐินั้นเป็นมงคลอยู่แล้ว

บรรจุอัฐิ อัฐิและอังคาร ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือนิยมบรรจุไว้ในที่สมควร เช่น เจดีย์หรือถาวรวัตถุอื่น ๆ เป็นต้น ก่อนแต่บรรจุนิยมบำเพ็ญกุศลก่อน โดยมากมักถวายอาหารบิณฑบาต พระสงฆ์ตามสมควรแล้วสดับปกรณ์หรือบังสุกุล หรือจะมีเทศน์ด้วยก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีสดับปกรณ์หรือบังสุกุล เสร็จแล้วนำบรรจุเป็นเสร็จการ.

ถวายสังฆทาน ถ้ามีความประสงค์จะนิมนต์พระรับสังฆทาน พึงไปขอสงฆ์จากพระภัตตุทเทสก์ ซึ่งทางวัดได้จัดตั้งไว้ โดยไม่เจาะจงรูปใดรูปหนึ่ง ตามแต่ท่านจะจัดให้ เช่นนี้จึงจะจัดว่าเป็นการสงฆ์โดยถูกต้อง ถ้าไปเลือกนิมนต์เฉพาะรูปตามที่ตนต้องการ ชื่อว่าไม่ถูกลักษณะแห่งสังฆทานเป็นปาฏิปุคคลิกทาน.

การถวายสังฆทาน มีทำกันอยู่ ๒ อย่าง คือ เพื่อความสิริมงคลอย่างหนึ่ง เพื่ออุทิศผลให้ผู้ล่วงลับไปแล้วอย่างหนึ่ง.

ถวายเพื่อความสุขความเจริญ: ตั้งนโม ๓ จบแล้วว่า

อิมานิ มยํ ภนฺเต ภตฺตานิ สปริวารานิ สงฺฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต สงฺโฆ อิมานิ ภตฺตานิ สปริวารานิ ปฏิคฺคณฺหาตุ อมฺหากํ ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย

ถวายเพื่ออุทิศ: ตั้งนโม ๓ จบแล้วว่า

อิมานิ มยํ ภนฺเต ภตฺตานิ สปริวารานิ สงฺฆสฺส โอโณชยาม. สาธุ โน ภนฺเต สงฺโฆ อิมานิ ภตฺตานิ สปริวารานิ ปฏิคฺคณฺหาตุ อมฺหากญฺเจว มาตาปิตุอาทีนญฺจ ญาตกานํ ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย.

สรุปข้อที่ควรจำและควรรู้

๑. พระบูชาประจำวันเกิด.

๑) วันอาทิตย์ พระถวายเนตร

๒) วันจันทร์ พระห้ามสมุทร

๓) วันอังคาร พระไสยาหรือพระคันธารราฐ

๔) วันพุธ พระอุ้มบาตร

๕) วันพฤหัสบดี พระสมาธิ

๖) วันศุกร์ พระรำพึง

๗) วันเสาร์ พระนาคปรก

๒. จุดเทียนธูปบูชาพระเสร็จแล้ว ควรกราบ ๓ ครั้ง ประเคนเสร็จแล้วก็ดี พระสวดจบแล้วก็ดี กราบ ๑ ครั้ง หรือ ๓ ครั้งตามสมควร

๓. ทอดผ้าสดับปกรณ์หรือบังสุกุลแล้ว ต้องกราบพระครั้ง ๑ กราบศพหรืออัฐิอีกครั้ง ๑.

๔. การกราบตามที่นิยม กราบพระคุกเข่ากราบให้ประกอบด้วยองค์ ๕ ซึ่งเรียกว่าเบญจางคประดิษฐ์ คือต้องให้หน้าผาก ๑ ฝ่ามือทั้ง ๒ เข่าทั้ง ๒ จดพื้น: พึงนั่งคุกเข่าหมอบลง ทอดฝ่ามือแบที่พื้น แหวกช่องให้ห่างสักหน่อย พึงก้มศีรษะลงตรงนั้น ให้หน้าผากจดพื้น.

ถ้ากราบคฤหัสถ์ นิยมนั่งพับเพียบ ขาบนยืดนิดหน่อย น้อมตัวหมอบลง วางกระพุ่มมือไว้กับพื้นไม่ต้องแบมือ ข้อศอกข้างหนึ่งวางลงระหว่างแห่งเข่าทั้ง ๒ ข้างหนึ่งวางลงด้านนอกเข่า หน้าผากจดบน กระพุ่มมือ ครั้งเดียว นิยมใช้ทั้งชายและหญิง นั่งพับเพียบกราบแบบนี้มักใช้นั่งขาขวาทับบนเท้าซ้ายนิดหน่อย

จับด้ายสายสิญจน์ ตามที่ทราบ จับเที่ยวแรก ๓ เส้น ท่านให้บริกรรมว่า อิ. สุวา. สุ. จนกว่าจะจับพอ เที่ยวที่สอง ๙ เส้น ให้บริกรรมว่า อ. สํ. วิ. สุ. โล. ปุ. ส. พุ. ภ.

จับมงคล ท่านให้บริกรรมด้วยมงคลจักรวาลน้อย คือ สพฺพพุทฺธา ฯ

๗. ไม่ควรนำสุรามาเลี้ยงในที่เฉพาะหน้า ชื่อว่าขาดคารวะ เสียจรรยา ไม่เป็นจรรยาที่ดี

๘. ไม่ว่าในเวลาไหนๆไม่ควรนำสุรามาเลี้ยงกันในวัด เพราะวัดเป็นสถานที่สำหรับบำเพ็ญกุศล บำเพ็ญความดี ไม่ใช่สถานที่ทำความชั่ว ผู้ละเมิดชื่อว่า เสียจรรยาที่ดี เป็นผู้หน้าด้านไม่มีความอาย ไร้ศีลธรรม.

พิมพ์ที่อนงศิลป์การ 452/68 ซอยวัดบางพลัดใน บางกอกน้อย กรุงเทพฯ